

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORTAOKUL DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

ETKİNLİKLERLE ÖĞRENİYORUM

3. ÜNİTE

7

Ünite	Ahlaki Davranışlar
Kazanım	– Güzel ahlaki tutum ve davranışları örneklerle açıklar.
Etkinlik Adı	Boşluk Dolduralım

Verilen kavramları uygun boşluklara yerleştiriniz.

1

....., hak ve hukuku gözetmek, her şeye hakkını vermek, her şeyi yerli yerinde yapmak ve doğruluk anlamlarına gelir. Toplum düzeninin sağlanması için vazgeçilmez bir değerdir.

2

İslam dini toplumsal ilişkilerin sevgi, saygı ve yakınlığa dayalı olmasını ister. Bu yakınlığı sağlayan unsurlardan biri de .....tur.

3

İnsanın söz ve davranışlarında doğru olması ve yalandan uzak durmasına ..... denir. Bu değere sahip olan insan hem çevresindekilere güven verir hem de Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarına uygun yaşadığı için O'nun rızasını kazanır.

4

....., hoş gitmeyen olaylar, insanı zorlayan durumlar karşısında dünya ve ahiret yararlarını düşünerek insanın kalbinde yer tutan sükûnet ve dayanma kuvveti, Allah'a (c.c.) sığınıp güvenerek bela ve felakete direnç gösterme anlamlarına gelir.

5

Kişinin dışardan bir baskı olmaksızın, davranışlarını denetleyip sınırlaması, kendini kontrol edebilmesine ..... denir. İnsan bu sayede davranışlarını ve isteklerini kontrol eder.

6

....., insanı bir şeye ya da bir kimseye yakın ilgi göstermeye yönelten duygudur. Bu duygu sebebiyle insanlar birbiriyle yakınlık kurar ve yakınlıklarını devam ettirir.

7

Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesine ..... denir

8

Yoksullara, düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmeyi seven kişiye ..... denir.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 7

3. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

2. ETKİNLİK

Ünite	Ahlaki Davranışlar
Kazanım	– Güzel ahlaki tutum ve davranışları örneklerle açıklar. – Örnek tutum ve davranışların, birey ve toplumların ahlaki gelişimine olan katkısını değerlendirir.
Etkinlik Adı	Yazalım

Aşağıda Kur'an-ı Kerim'de emredilen ve yasaklanan davranışların yer aldığı bazı ayetler verilmiştir. Bu ayetlerden ulaşılabilecek ahlaki davranışlarla ilgili kavramları tablodaki uygun bölüme yazınız.

"Rahmân'ın has kulları yeryüzünde vakarla yürüyen, cahiller onlara laf attığı zaman, "selâm" deyip geçen kullardır."

(Furkan suresi, 63. ayet.)

"Yine o iyi kullar, harcama yaptıkları zaman ne saçıp savururlar ne de cimrilik ederler; harcamaları bu ikisi arasında makul bir dengeye göre olur."

(Furkan suresi, 67. ayet.)

"Onlar, Allah ile birlikte başka bir tanrıya tapmazlar; haksız yere, Allah'ın dokunulmaz kıldığı insan hayatına kıymazlar, zina etmezler. Zira (bilirler ki) bunları işleyen kimse cezasını bulacak."

(Furkan suresi, 68. ayet.)

"Rablerinin çağrısına uyarlar, namazı özenle kılarlar. İşleri de aralarındaki danışma ile yürür. Kendilerine verdiğimiz rızıktan başkaları için harcarlar."

(Şûra suresi, 38. ayet.)

Güzel Davranışlar

• Vakar

- .....
- .....
- .....
- .....

66

Kötü Davranışlar

• Kibir

- .....
- .....
- .....
- .....

66

Ünite	Ahlaki Davranışlar
Kazanım	– Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir
Etkinlik Adı	Tamamlayalım

Aşağıdaki kavram haritasında boş bırakılan yerlere uygun ifadeleri yazınız.

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 7

3. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

4. ETKİNLİK

Ünite	Ahlaki Davranışlar
Kazanım	– Felak suresini okur, anlamını söyler.
Etkinlik Adı	Eşleştirelim

Okunuşu verilen Felak suresinin ayetlerini anlamları ile eşleştiriniz.

Bismillâhirrahmânirrahîm

- 1 Kul e'üzü bi-Rabbî'l-felak
- 2 Min şerri mâ halak
- 3 Ve min şerri ğasikin izâ ve kab
- 4 Ve minşerri'n-neffâsâti fi'l-'ukad
- 5 Ve min şerri hasidin izâ hased

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

- .... Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden
- .... Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden
- .... Bir de kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden
- .... Düğümlere üfürenlerin şerrinden
- .... De ki: Sabahın Rabbine sığınırım

Ünite	Ahlaki Davranışlar
Kazanım	– Güzel ahlaki tutum ve davranışları örneklerle açıklar.
Etkinlik Adı	Yazalım

Aşağıda yer alan boşluklara uygun ifadeler yazınız.

Allah'a (c.c.) Karşı

Sorumluluklarımız

İnsan, her şeyden önce Allah'ı (c.c.) tanımalıdır.

Peygamberimize

(s.a.v.) Karşı

Sorumluluklarımız

Peygamberimizin son peygamber olduğunu kabul etmektir.

Kendimize Karşı

Sorumluluklarımız

Kötü alışkanlıklardan uzak durmak.

1. “Yalancılıktan kaçının. Çünkü ister ciddi olsun isterse şaka yollu olsun yalan söylemek Müslüman’a yakışmaz.” (İbn Mâce, Sünnet, 7.)

Bu hadisi dikkate alan kişide öncelikle aşağıdaki davranışlardan hangisinin gelişmesi beklenir?

- A) İnsanlara karşı ölçülü davranmak
B) Sorumluluk bilincine sahip olmak
C) Söz ve davranışlarında dürüst olmak
D) Dostluk ve kardeşlik bağına önem vermek

2. Ashabına düşkün olan Allah Resulü, onların hüznelerini ve sevinçlerini paylaşır, hatta tüm Müslümanların paylaşmalarını sağlayacak yollar arardı. Nitekim ızdıraplı hâlini gördüğünde Sa’d b. Ubâde için ağlayan Allah Resulü, Hendek Savaşı’nda yaralanan Sa’d b. Muâz için de mescidin içinde bir çadır kurulmasını emretmiş, onu sık sık ziyaret ederek kendisiyle yakından ilgilenmişti. Hastalığında ziyaret edilmeyi müminin mümin üzerindeki haklarından biri olarak nitelendiren Hz. Peygamber, şiddetli veya hafif oluşuna bakmaksızın ashabından hasta olanları ziyarete gitmiştir. Hatta rahatsızlığının uzun sürmesi durumunda onları tekrar tekrar ziyaret etmiştir.

Anlatılan olayda Hz. Peygamber’in hangi özelliği ön plana çıkarılmaktadır?

- A) Sabırlı olması
B) Güvenilir olması
C) Adaleti gözetmesi
D) İnsanlara değer vermesi
3. **Felak suresi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?**
- A) Beş ayetten oluşmaktadır.
B) Medine döneminde indirilmiştir.
C) “Felak” insanlar anlamına gelmektedir.
D) Muavvizeteyn surelerinden biridir.

4. “Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.” (Nahl suresi, 90. ayet.)

“...Eğer hükmedecek olursan, aralarında adaletle hükmet. Çünkü Allah, âdil davrananları sever.” (Mâide suresi, 42. ayet.)

Bu ayetlerde vurgulanan ortak konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dürüstlüğe önem verilmesi
B) Toplumda adaletin gözetilmesi
C) Sorumlulukların yerine getirilmesi
D) Yardımlaşma bilincinin kazanılması

5. “Nerede olursan ol, Allah’a karşı sorumluluğun bilincinde ol! Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu yok etsin. İnsanlara da güzel ahlaka uygun biçimde davran.” (Tirmizî, Birr, 55.)
“İnsanlık, ilk günden beri bütün peygamberlerin üzerinde ittifak ettikleri bir söz bilir: Şayet utanmıyorsan dilediğini yap!” (Buhârî, Edep, 78.)

Bu hadisler aşağıdaki kavramlardan hangisinin kapsamında değerlendirilebilir?

- A) Sevgi
B) Adalet
C) Dostluk
D) Öz Denetim

6. Yüce Allah, herkese adaletiyle muamele ettiği için yaratmış olduğu varlıklardan da adaleti gözetmelerini istemiştir. Bununla ilgili Kur'an-ı Kerim'de, insanlara haksızlık yapmamalarını öğütlemiş ve daima adalete uygun yaşamalarını emretmiştir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu bilgiye örnek olarak gösterilebilir?

- A) "Sen sabret; sabır göstermen de Allah'ın ihsanı sayesinde olacaktır. Onlardan dolayı üzülme, kurdukları tuzaklardan kaygı duyma." (Nahl suresi, 127. ayet.)
- B) "...Eğer hükmedecek olursan, aralarında adaletle hükmet. Çünkü Allah, adil davrananları sever." (Mâide suresi, 42. ayet.)
- C) "Kuşkusuz Allah benim de rabbimdir, sizin de rabbinizdir. Öyleyse O'na kulluk edin, işte doğru olan yol budur." (Âl-i İmrân suresi, 51. ayet.)
- D) "Ey iman edenler! Rükû edin, secdeye kapanın, rabbinize ibadet edin, dünya ve ahiret için faydalı işler yapın ki kurtuluşa eresiniz." (Hac suresi, 77. ayet.)
7. Hz. Salih kavmine şöyle seslenmiştir: "...Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız? Doğrusu ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim; artık Allah'tan sakının ve bana itaat edin. Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum; benim ecrim ancak âlemlerin Rabbine aittir." (Şuarâ suresi, 124-127. ayetler.)

Bu ayette Hz. Salih'in hangi özelliği ön plana çıkmaktadır?

- A) Alçakgönüllü olması
- B) Hz. Nuh'un soyundan olması
- C) Doğru sözlü ve güvenilir olması
- D) Zayıfları ve yoksulları gözetmesi

8. Hz. Peygamber'in hayatı sıkıntılara karşı gösterdiği tutum konusunda güzel örneklerle doludur. Zira o, küçükken anne ve babası vefat etmiştir. Çok sevdiği evlatlarının ölümünün acısını yaşamıştır. İslam'ı tebliğinde doğup büyüdüğü Mekke'den Medine'ye göç etmek zorunda kalmıştır.

Verilen metinde Hz. Peygamber'in hangi kişilik özelliğine işaret edilmektedir?

- A) Sabırlı olmasına
- B) Dürüstlüğüne
- C) Merhametli olmasına
- D) Sorumluluk sahibi olmasına

9. Hz. Salih, Semûd kavmine gönderilen bir peygamberdir. Daha önceki peygamberlerde olduğu gibi onun kavminin ileri gelenleri olmak üzere bir çok insan peygamberliğini inkâr etmiştir. Salih peygamberin tebliğinde ısrar etmesi üzerine ondan peygamberliğini doğrulayıcı bir mucize getirmesini istediler. Hz. Salih de onlara apaçık bir mucize olarak dişi bir deveyi getirdi. Bu devenin mucize olma yönü, sert bir kayadan canlı bir hayvan olarak çıkarılması, bütün kavmin tükettiği miktarda su içmesi ve içtiği su kadar süt vermesidir. Salih peygamber kavminden bir günü deveye, bir günü kendilerine tahsis etmek üzere su içme konusunda belli bir sıraya uymalarını istedi. Ayrıca kendilerine gönderilen bu deveye zarar vermemeleri, aksi takdirde ilahî azabın üzerlerine ineceği hususunda onları uyardı. Fakat devenin varlığından rahatsızlık duyan bir grup inkârcı deveyi öldürdü. Bunun üzerine Yüce Allah, korkunç bir gürültü ve yıldırımların ardından gelen şiddetli bir sarsıntı ile onları helak etti.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Hz. Salih hangi kavme gönderilmiştir?
- B) Hz. Salih, Kur'an-ı Kerim'de nasıl nitelendirilmiştir?
- C) Yüce Allah tarafından Hz. Salih'e verilen mucize nedir?
- D) Hz. Salih'in peygamberliğine karşı kavminin tavrı ne olmuştur?

10. “Doğruluktan ayrılmayın. Çünkü doğruluk (insanı) iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğruluktan ayrılmazsa Allah katında ‘doğru’ olarak tescillenir. Yalandan sakının! Çünkü yalan (insanı) kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi devamlı yalan söyler, yalan peşinde koşarsa Allah katında ‘yalancı’ olarak tescillenir.” (Buhârî, Edeb, 69.)

Bu hadiste vurgulanan ana düşünce aşağıdaki hadislerden hangisiyle örtüşmektedir?

- A) “Kul, din kardeşine yardımcı olduğu sürece Allah da onun yardımcısı olur.” (Buhârî, Fezâilü'l-Kur'an, 21.)
- B) “Müslüman, herkesin elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir.” (Buhârî, İman, 4.)
- C) “Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretenidir.” (Ahmed b. Hanbel, II, 252.)
- D) “Sizden biriniz, kendisi için istediğini kardeşi için de istemedikçe gerçek mümin olamaz.” (Buhârî, İman, 7.)

11. Hz. Peygamber ve ilk Müslümanların Mekke dönemindeki en belirgin özelliği zorluklara ve baskılara sabretmeleri ve imanlarından taviz vermemeleriydi. Öyle ki Hz. Muhammed'e (s.a.v.) “İman nedir?” diye sorulduğunda “Sabırlı ve müsamahalı olmak.” diye buyurmuştur. Sahabe de onun bu konudaki tavrını kendilerine örnek almış ve zorluklara karşı sabretmiştir.

Bu durum aşağıdaki ayet ve hadislerden hangisiyle ilişkilidir?

- A) “Bir insan, kardeşine yardım ettiği müddetçe Allah da ona yardım eder...” (Müslim, Zikir, 38.)
- B) “Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah iyilik edenleri sever.” (Âl-i İmrân suresi, 134. ayet.)
- C) “Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla; mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle sınayacağız. Sabredenleri müjdele!” (Bakara suresi, 155. ayet.)
- D) “Kim bir Müslümanın dünya sıkıntılarında bir sıkıntısını giderirse, Allah da onun kıyamet günündeki sıkıntılarında birini giderir...” (Buhârî, Mezâlim, 3.)

12.

I.	Kul e'ûzü bi-Rabbî'l-felak. Min şerri mâ halak.	De ki: “Sabahın rabbine sığınırım; Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden;
II.	Ve min şerri ğâsıkın izâ ve kab.	Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden;
III.	Ve minşerri'n-neffâsâti fi'l-'ukad.	Düğümlere üfürenlerin şerrinden;
IV.	Ve min şerri hâsîdin izâ hased.	O ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar.

Felak suresinin okunuşu ve anlamıyla ilgili verilen tabloda hangi maddede yanlış yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

13. Hz. Muhammed'in (s.a.v.);

- I. ibadetlerini özenle yerine getirmesi,
- II. şakayla da olsa yalan söylemekten kaçınması,
- III. savaş gibi önemli konularda istişareye önem vermesi,
- IV. aile bireylerine yardım ederek onların sorunlarıyla ilgilenmesi

gibi güzel davranışlarından hangileri müminin sorumluluk bilincinin gelişmesine doğrudan katkı sağlar?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 7

3. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

14. “Yavrum! Şüphesiz yapılan iş, bir hardal tanesi ağırlığında olsa ve bir kayanın içinde yahut göklerde ya da yerin içinde bile olsa, Allah onu çıkarır getirir. Çünkü Allah, en gizli şeyleri bilendir her şeyden hakkıyla haberdar olmandır. Yavrum! Namazı dosdoğru kıl, iyiliği emret, kötülükten alıkoyma, başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Çünkü bunlar kesin olarak emredilmiş işlerdendir. Küçümseyerek surat asıp insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü Allah, hiçbir kibirleneni, çok övüneni sevmez. Yürüyüşünde mutedil ol, sesini biraz kıs; çünkü seslerin en çirkini şüphesiz merkeplerin sesidir.” (Lokman suresi, 16-19. ayetler.)

Bu ayetlere göre aşağıdakilerden hangisi Hz. Lokman’ın oğluna yaptığı tavsiyelerden biri değildir?

- A) Hayır işlerini gizli yapmak
 B) Dengeli bir yaşam sürmek
 C) Mütevazı olmaya özen göstermek
 D) Zorluklara karşı mücadele etmek
15. Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlik görevi yanında ibadetleri konusunda da çok titiz davranmış, geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kılmış ve Allah’tan (c.c.) bağışlanma dilemiştir. Ancak hiçbir zaman aile bireylerini ihmal etmemiş onların sorunlarıyla da yakından ilgilenmiştir.

Verilen bu paragrafta Hz. Muhammed’in (s.a.v) hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Dengeli bir hayat yaşaması
 B) İnsanlar arasında adaleti gözetmesi
 C) Yakınlarına sevgi ve saygıyla yaklaşması
 D) Allah (c.c.) tarafından elçilikle görevlendirilmesi

16. Şehit, Allah (c.c.) yolunda ve kutsal kabul edilen din, vatan, namus, mal, can uğruna öldürülendir. Gazi ise savaşa gidip büyük yararlılıklar gösteren ve sağ olarak dönen müminlere denir. Toplumda gazi ve şehitlere saygı duyulmuş ve hürmet gösterilmiştir. Kur’an-ı Kerim’de de şehitlik ve gazilik övülmüştür.

Bu duruma örnek olabilecek ayet aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer almaktadır?

- A) “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun.” (Tevbe suresi, 119. ayet.)
 B) “Ey iman edenler... Başa kakmak ve incitmek suretiyle yaptığınız hayırları boşa çıkarmayın...” (Bakara suresi, 264. ayet.)
 C) “Ey iman edenler! Allah’ın size helal kıldığı iyi ve temiz nimetleri (kendinize) haram etmeyin ve (Allah’ın koyduğu) sınırları aşmayın.” (Mâide suresi, 87. ayet.)
 D) “Allah yolunda öldürülenleri sakın ölümlerine sanma! Bilâkis onlar diridirler... Arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehid kardeşlerine de hiçbir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar.” (Âl-i İmrân suresi, 169-170. ayetler.)

CEVAP ANAHTARI

1- C	9- B
2- D	10- B
3- C	11- C
4- B	12- D
5- D	13- B
6- B	14- A
7- C	15- A
8- A	16- D

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 7

3. ÜNİTE ETKİNLİKLERİ

1. ETKİNLİK

1 Adalet

5 Öz denetim

2 Dostluk

6 Sevgi

3 Dürüstlük

7 Sorumluluk

4 Sabır

8 Yardımsever

2. ETKİNLİK

Güzel Davranışlar

- Vakar
- Tutumlu olmak
- Adaletli olmak
- İstisare etmek
- Paylaşmak

66

Kötü Davranışlar

- Kibir
- İsraf etmek
- Haksızlık yapmak
- Bencilik
- Cimrilik

66

3. ETKİNLİK

4. ETKİNLİK

1 Kul e'üzü bi-Rabbil-felak

2 Min şerri mâ halak

3 Ve min şerri ğasikin izâ ve kab

4 Ve mişerrî'n-neffâsâti fi'l-'ukad

5 Ve min şerri hasidin izâ hased

2 Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden

3 Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden

5 Bir de kışkandığı vakit kışkaç kişinin şerrinden

4 Düşümlere üfürenlerin şerrinden

1 De ki: Sabahın Rabbine sığınırım

5. ETKİNLİK

Allah'a (c.c.) Karşı Sorumluluklarımız

İnsan, her şeyden önce Allah'ı (c.c.) tanımalıdır.
Allah'ın (c.c.) Peygamber aracılığı ile bildirdiklerine iman etmelidir.
Allah'a (c.c.) yaklaşmak için ibadet etmelidir.
Allah'ın (c.c.) emrine uygun olarak güzel ahlaki tutum ve davranışları sergilemelidir.

Peygamberimize (s.a.v.) Karşı Sorumluluklarımız

Peygamberimizin son peygamber olduğunu kabul etmektir.
Peygabere itaatini aynı zamanda Allah'a (c.c.) itaat olduğunu fark etmektir.
Allah (c.c.) ve Resulu herhangi bir konuda emir ve yasak koymuşsa bunların dışına çıkmamaktır.
Peygamberimizin sünnetini bilmektir.

Kendimize Karşı Sorumluluklarımız

Kötü alışkanlıklardan uzak durmak.
Doğru ve dengeli beslenmektir.
Haram lokma yememektir.
Derslerimize iyi çalışmaktır.

Cevap Anahtarları

Bakalım baş ka
neler varmış?

DÖGM Materyal

DÖĞM MATERYAL

Etkinlik
Kitabı

Soru
Havuzu

Video

Etkileşimli
Kitap

Çalışma
Kitabı

Etkinlik
Uygulamaları

İnfografi

Sesli
Kitap

Ders
Sunusu

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ